

UiO : Nordisk institutt for sjørett
Det juridiske fakultet

Førsteamanuensis Ivar Alvik

Petroleumskontrakter: Ansvar og forsikring – del II

UiO : Nordisk institutt for sjørett
Det juridiske fakultet

Risikoallokeringen ved skade på kontraktsgjenstanden – art 29

- Utgangspunktet – risikoallokering basert på risikoovergangen
- Skade på kontraktsgjenstanden før levering – leverandøren har plikt til å utbedre og ferdigstille kontraktsgjenstanden i h t kontrakten
  - NF art 29.1: "Oppstår det tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden fra Arbeidets start til leveringsprotokoll opprettes eller skulle vært opprettet etter art. 19.1 og 19.2 skal Leverandøren gjennomføre de nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til kontrakten."
- Skade på kontraktsgjenstanden etter levering – derimot som utgangspunkt selskapets risiko, jf art 30.2
  - Sml art 22: "Selskapet blir eier av Kontraktsgjenstanden etter hvert som Arbeidet utføres."

Nærmere om utbedringsplikten - art. 29.1

- Utgangspunkt – absolutt plikt til naturaloppfyllelse uten hensyn til skadeårsak
  - "uten hensyn til ansvarsbetingende forhold i noen form fra Selskapsgruppens side"
  - "nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til Kontrakten"
- Skaden kan likevel medføre rett til justering av selve leveringsforpliktelsen i henhold til Art. 27 (selskapets mislighold) og 28 (force majeure)
- Bortfall av plikten til naturaloppfyllelse ved oppfylleleshindring som er leverandørens egen risiko?
  - Sml offergrensen i kjl § 23 (1) – "vesentlig misforhold"
  - Forhindrer likevel ikke øvrige misligholdsbeføyelser (m a o dagmulkt mv)

Nærmere om hva som omfattes av utbedringsplikten

- "Tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden"
  - Definert i Art 1.12
  - Forholdet mellom tap av eller skade (før levering) og mangler (etter levering)
- "Tap [av] eller skade på Materialer eller Selskapets Leveranser(...)"
  - Sml Art 1.18 og Vedlegg G
- "(...) mens de befinner seg i Leverandørgruppens varetekt og under Leverandørgruppens kontroll"
  - Selskapets Leveranser – forutsetning om risikoovergang basert på levering
  - Materialer – leverandørens ansvar for oppfyllelse av underleveranser

Ansvaret for omkostninger – art 29.2 – det formelle utgangspunktet

- NF 05 – leverandøren bærer alle omkostninger
  - Absolutt utgangspunkt – uavhengig av risikobetraktninger
- (NF 07 (tilsvarer NTK 05 og 07) – Leverandøren bærer selv utbedringskostnadene unntatt ved:)
  - Skade forvoldt av selskapsgruppen
  - Skade som følge av krig, atomskade og terror

Ansvar for utbedringsomkostningene – den praktiske hovedregelen

- Leverandørens ansvar begrenset til egenandelen under Selskapets pliktige forsikringer og maksimalt 100 000 (i NF 07 endret til 1, 5 eller 7 MNOK) for hvert skadetilfelle, forutsatt at (og så langt) skaden (og kostnadene) enten:
  - (a) dekkes av selskapets forsikringer, eller
  - (b) ikke dekkes som følge av "forhold på Selskapets side," eller
  - (c) "skyldes ansvarsbetingende forhold hos Selskapsgruppen" (utelatt i NF 07)
- Nærmere om leverandørens omkostningsansvar ved manglende forsikringsdekning – hva dekkes av "forhold på Selskapets side"?
- Leverandørens egenrisiko?

Ansvaret for skader påført i "familiesonene" (art 30.1 og 30.2) – fellesspørsmål

- Tre hovedspørsmål
  - 1) Hvilke tap og skader omfattes?
  - 2) Hvilke typer av krav?
  - 3) Hvor har tapet/skaden rammet?

Nærmere om hvilke tap og skader som omfattes av ansvarsreglene

- Fysisk tap av eller skader på personer, ting og eiendom
  - "personskade eller tap av menneskeliv
  - "tap av eller skade på eiendom"
- Som oppstår "i forbindelse med arbeidet(...)"
- "(...) eller som er voldt av kontraktsgjenstanden i dens levetid"

Nærmere om hvilke typer av krav som omfattes

- ”Ethvert krav” – m a o som utgangspunkt uavhengig av ansvarsgrunnlag
- ”som knytter seg til” skade på person eller eiendom – vilkår om at kravet må ha en direkte relasjon til skadeansvar etter bakgrunnsretten?
  - Formålet med reglene er regulering av skadeansvar
  - Kontraktsrettigheter som gir ansatte en bedre stilling enn etter bakgrunnsretten trolig ikke omfattet?

Skader påført ”Leverandørgruppen” – art 30.1

- ”Leverandørgruppen” jf definisjonen i art. 1.15:
  - Leverandøren selv
  - Tilknyttede selskaper som deltar i Arbeidet
  - Underleverandører og deres leverandører og underleverandører
  - Deltagere i et foretak som er etablert for å utføre Arbeidet
  - Ansatte i nevnte selskaper og foretak
- Ansvarsregelen: ”Leverandøren skal holde Selskapsgruppen skadesløs (...)”
  - Tredjemannsløfte som kan påberopes direkte av alle deltagere i Selskapsgruppen, jf Hålogaland Lagmannsretts dom i LH-2007-58598
  - Kan m a o påberopes av alle i Selskapsgruppen både som skjold (ansvarsfraskrivelsen) og sverd (skadesløsholdelse)

Skader påført "Selskapsgruppen" – art 30.2

- Speilvending av Leverandørens ansvar for skade i egen risikosone – kan påberopes mot Selskapet av alle medlemmer i Leverandørgruppen
- "Selskapsgruppen" - i h t Art 1.24 gjerne definert som lisensen (".....-gruppen"), og
  - De enkelte andelshaverne ("deltagerne") i lisensen (inkl forutsetningsvis Selskapet)
  - Deres tilknyttede selskaper (m a o mor, datter, og søsterselskaper), og
  - Selskapets leverandører og deres leverandører og underleverandører
  - ... i den utstrekning de er involvert i prosjektet
  - Ansatte i nevnte selskaper
  - "andre som Selskapet benytter"

Særlig om skade på kontraktsgjenstanden

- Utgangspunkt – selskapets eiendom og risiko med unntak for leverandørens utbedringsplikt frem til levering i h t art 29.1
- Ved skader som utgjør eller som er en følge av mangel har leverandøren likevel utbedringsplikt gjennom garantiperioden i h t art 25
  - Videreføring av plikten til naturaloppfyllelse i garantiperioden
  - "Offergrense" i h t art 25.4 – men må også ses i lys av selskapets forsikringsplikt under art 31.1

Skade voldt av kontraktsgjenstanden

- Utgangspunktet – ansvaret følger den alminnelige risikoallokeringen; skaden skal bli der den rammer
- "I dens levetid" – må anses tidsbegrenset men trolig krav om tilknytning til arbeidet?
- Forholdet til leverandørens mangelsansvar
  - Art 25.3 – "For øvrig kan Selskapet kreve erstatning for mangler etter ellers gjeldende regler, med mindre annet følger av Kontrakten, jfr. Art 25.4, 26.3 og 32"
  - Likevel ikke tvilsomt at mangelsansvaret her må ses i lys av og vike for ansvarsfraskrivelsen i art 30.2 – vil også som regel følge av art 32

Allokeringen av ansvar for skader på tredjemann – art 30.3

- Formelt utgangspunkt – leverandørens ansvar frem til fullførelsen av leverandørens ytelse ("utstedelsen av Godkjennelsesattest")
  - Krav fra offentlige myndigheter i forbindelse med vrakfjerning og forensning fra leverandørens fartøyer og flytende innretninger for bruk i forbindelse med Arbeidet
  - Alle andre krav relatert til tap eller skade påført tredjemenn (i) i forbindelse med Arbeidet, eller (ii) voldt av Kontraktsgjenstanden (unntak for patentinngrep mv, jf art 30.4)
- Leverandørens ansvar likevel begrenset i h t andre ledd
  - Utgangspunkt – begrenset oppad til 2 MNOK (endret til 5 MNOK i NF07) for hver ulykkeshendelse
  - Og videre begrenset til faktisk utbetaling for skader som dekkes av leverandørens kasko- og ansvarsforsikringer av fartøyer og innretninger i h t art 31.2 a) og b)
- Alle tap og skader utover leverandørens ansvar er selskapets ansvar med plikt til å holde Leverandørgruppen skadesløs, m a o:
  - Alle krav som overstiger ansvarsbegrensningene
  - Alle som fremmes etter at leverandørens ytelse er fullført

Selskapets forsikringer – art 31.1

- Generelt – krav til forsikring av a) byggerisiko, b) transport og c) ansvar med minstedekning 500 MNOK – relatert til kontraktsgjenstanden og alt som skal innlemmes i den
  - Forsikringsvilkårene som regel innlemmet i kontrakten gjennom vedlegg
  - Ingen krav til tegningsmåte – ofte en felles forsikring ("Construction All Risk (CAR)) – (alternativt deltagerspesifikke forsikringer i h t Samarbeidsavtalen)
- Dekker i stor grad Leverandørens utbedringsansvar både før og etter levering i h t art 29.1 og art 25, jf art 29.2
- Dekker Selskapets ansvar i h t art 30.3 frem til utstedelse av godkjennelsesprotokoll
  - M a o ikke plikt til å forsikre skade på selskapets personell og utstyr i h t art 30.2 (utover kontraktsgjenstanden og selskapets leveranser), og ikke skade på tredjemenn etter garantiperioden er utløpt

Leverandørens forsikringer – art 31.2

- Generelt – plikt til å tegne forsikringer som sikrer leverandørens økonomiske mulighet til å dekke skader i sin risikosone
  - Plikt til å forsikre egne fartøyer og innretninger – kasko og ansvar (P&I), jf a) og b)
  - Ansvarsforsikring for tredjemannsskader som leverandøren skal dekke etter art 30.3, jf c)
  - Ansvar for personskader og dødsulykker hos eget personell, jf d)

Særlig om ansvaret for bortfalt forsikringsdekning

- Utgangspunkt – hver part forsikrer egen risikosone og må dermed bære tapet hvis forsikringsdekningen bortfaller.
- Gjelder likevel ikke alltid – Leverandørens utbedringsplikt i h t art 29 og art 25 – dekket under selskapets forsikringer
- Stavanger tingretts dom av 4.juli 2007 – leverandørens utbedringskostnader ikke forsikringsdekket som følge av forsikringsselskapets konkurs
  - Utgangspunkt i h t kontrakten – leverandørens ansvar etter art 25
  - Likevel forutsetning om at utbedringsomkostningene skulle være forsikringsdekket under art 31.1
  - Må selskapets tegningsforpliktelse anses som resultat- eller innsatsforpliktelse?
  - Domstolen kom til at forsikringsdekningen var leverandørens risiko såfremt forsvarlig tegnet
  - Bedre kontraktsmessig grunnlag for motsatt konklusjon? (Jf Bull i SIMPLY 2009)
  - Sml forutsetningen i art 29 (2) – manglende forsikringsdekning som følge av "selskapets forhold"